

Sayın Başkan,

Meclisimizin Değerli Üyeleri,

Meclisimizin Saygıdeğer Onur Üyeleri,

Eylül ayı meclis toplantımızda görüşlerimi sizlerle paylaşmadan önce hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Pandemi nedeniyle aylık meclis toplantılarımızı elektronik ortamda gerçekleştirmeye devam ediyoruz. Burada asıl olan sağlığımızı korumaktır. Evet, hasretimiz giderek artıyor. Ama camiamızdan sağlıklı haberler almak da hepimizi mutlu ediyor. En kısa zamanda meclis salonumuzda yüz yüze toplantılarımızda buluşmayı canı gönülden diliyorum.

Bu vesileyle üzüntülü bir haberi sizlerle paylaşıyorum: Geçtiğimiz günlerde değerli bir sanayicimizi kaybetmenin üzüntüsünü yaşadık. Odamızda 1992-99 yılları arasında Meclis Üyeliği yapmış olan Sayın Hasan Vatansever vefat etti. Sanayimize ve ekonomimize kıymetli hizmetler veren bu değerli sanayicimize Allah'tan rahmet, yakınlarına ve camiamıza başsağlığı diliyorum.

Bugünkü meclis toplantımızda önemli bir konuyu, değerli bir konuğumuzla birlikte ele alacağız. 2016 yılında kurulan Türkiye Varlık Fonu, dünyada da uzun yıllardan beri var olan önemli bir finansal kuruluştur. Bu yapı, finansal açıdan ülkenin lokomotifini gibi görüldüğü kadar sermaye olarak kullanılmayan kaynakların da bir araya getirildiği bir milli kaynak olarak düşünülebilir.

Evet, varlık fonu Türkiye için yenidir. Ancak, varlık fonundan Türkiye'nin beklentisi büyüktür.

Türkiye Varlık Fonu Genel Müdürü Sayın Zafer Sönmez, "Yatırımlara Kaynak Sağlamak ve Sanayimizin Gelişimi Açısından Türkiye Varlık Fonu'nun Önemi" konulu bu ayki meclis toplantımıza katılarak bizleri mutlu ettiniz. Katılımınız nedeniyle size teşekkür ediyor, hoş geldiniz diyorum.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Ana gündem maddemize geçmeden önce Covid-19 pandemisindeki son gelişmeler bağlamında dünya ve Türkiye ekonomisine kısaca değinmek istiyorum.

Küresel ekonomi ikinci çeyrekteki derin daralmanın ardından üçüncü çeyrekte Covid-19 önlemlerinin gevşetilmesi, ekonomik aktivitenin normalleşmesiyle birlikte belirgin bir toparlanma göstermeye başladı. Ne var ki yeni vaka sayılarından düşüşün kalıcı olmadığını ve günlük hayatın normalleşmesiyle birlikte salgının yayılımında yeniden bir hızlanmanın yaşandığını maalesef görüyoruz.

Son verilere baktığımızda dünyada 30 milyon aşkın vaka tespit edilirken, hayatını kaybedenlerin sayısı 1 milyona yaklaşmış durumda. Yeni vaka sayıları başta ABD ve büyük Avrupa ekonomileri olmak üzere tüm bölgelerde artış eğilimi gösteriyor. Söz konusu eğilim, kuzey yarımkürenin sonbahara girdiği bugünlerde hastalığın gelecekteki seyrine yönelik endişeleri de canlı tutuyor.

Bu tablo karşısında, henüz bahar aylarında olduğu gibi geniş çaplı sokağa çıkma yasakları gündemde olmasa bile, ülkemizin de dahil olduğu bazı ülkelerde kimi kısıtlamaların yeniden

tartışıldığını ve hatta uygulanmaya başladığını görüyoruz. Dolayısıyla ekonomik aktivitede şu an için belirgin bir yavaşlama görülme de bu gelişmelerin güven ve talep yönünden baskılayıcı olabileceği gözden kaçırılmamalı.

Salgının süresi uzadıkça ekonomilerin gerek parasal, gerek mali yönden destek ihtiyacı artıyor. Bu da salgının ekonomiye olan maliyetinin daha uzun zamana yayılabileceğine işaret ediyor. Covid-19 salgının yarattığı istihdam kayıpları henüz geri alınmış olmaktan çok uzak. Nitekim ABD Merkez Bankası FED son toplantısında mevcut faiz oranlarının 2023 sonuna kadar devam edeceğini açıklarken, para politikasının merkezine enflasyon yerine istihdamı yerleştirdi. Bütün bunlar dünya genelinde yaygın kullanılabilecek bir aşı veya ilaç geliştirilene kadar pandeminin yol açtığı ekonomik belirsizliklerin devam edeceğini gösteriyor.

Ülkemizdeki gelişmelere bakacak olursak, dünyadaki eğilime paralel olarak bizde de hem yeni vaka sayılarında, hem de maalesef hayatını kaybeden vatandaşlarımızın sayısında bir artış eğilimi var. Haziran başlarında 700'lere kadar düşen günlük yeni vaka sayılarımız bugün 1.700'lerde seyrediyor. Hayatını kaybeden hasta sayısı günlük 60 bandının ne yazık ki üzerine çıkmış durumda.

Bu tablonun ekonomik etkilerini önümüzdeki günlerde gözlemleyeceğiz. Bildiğiniz gibi yaz aylarında Covid-19 şokunu atlaman ekonomimiz gerek sanayi üretiminde gerekse tüketim ve ihracat tarafında gözle görülür bir toparlanma yaşamıştı. Ancak bugün gerek kur ve faizlerdeki artışlar, gerekse alınabilecek önlemler nedeniyle bir ivme kaybı yaşanma olasılığı söz konusu. Merkez Bankası'nın böyle bir dönemde

alacağı kararlar kritik önem taşıırken; enflasyon başta olmak üzere ekonomimizde devam eden riskleri dikkatle yönetmemiz gereken bir dönemden geçtiğimizi unutmamalıyız.

Tüm bu olgular bizlere rehavete kapılmamanın ve tedbiri elden bırakmamanın önemini hatırlatıyor. Bizim için her vatandaşımızın hayatı değerli. Kış aylarına yaklaşırken daha sıkı önlemlere mecbur kalmamamız için hepimizin üzerine düşen özeni göstermesi gereken bir süreçten geçtiğimizi özellikle vurgulamak istiyorum.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Hepimizin bildiği üzere, dünya ekonomisi özellikle 2008 küresel krizinden bu yana sistemselsel bir açmazla karşı karşıya. Ne yazık ki, 10 yılı aşkın bir süre geçmesine rağmen krizin dünyada hakim olan paradigmaya etkileri hissedilir bir şekilde devam ediyor. Geçmişte olduğu gibi bugün de krizler, yeni eğilim ve değişimlerin sinyalini veriyor. Serbest piyasa ekonomisine olan inanç zayıflarken bugün artık her yerde devletin bir ekonomik aktör olarak rolünün artması gerektiği düşüncesi ağırlık kazanıyor.

Kriz sonrası dünyada artan rekabet ve güç çatışmaları sonucu yaygınlaşan korumacılık da bu eğilimin bir göstergesi. Nitekim son yıllarda giderek yükselen gümrük duvarları, siyasal kutuplaşmalar, jeopolitik gerilimler küresel ekonomik büyümedeki yavaşlamanın en önemli nedenleri arasında.

Son olarak Covid-19 pandemisi ile birlikte küresel ekonominin yapısal sorunları daha da belirginleşmiş durumda.

Böyle bir tablo karşısında gerçek şu ki; geçmiş yıllardan farklı olarak günümüzde özel sektörün büyümeyi sürükleyecek, büyük ölçekli yatırımlar yapacak bir dinamizmi kendi başına sergilemesi zor görünüyor. Bu durum, yatırımlarda kamunun yol gösterici ve yönlendirici rolüne ihtiyacı arttırırken, riskin ve getirinin kamu-özel arasında paylaşıldığı bir yatırım anlayışını öne çıkarıyor. İşte varlık fonları ve benzeri oluşumlar tam da bu noktada değer kazanıyor.

Sayın Genel Müdür'üm, “Yenilikçi bir kamu-özel sektör iş birliği reçetesi kurgulamamız lazım. Kimileri 'Her şeyi devlet yapsın, özel sektör dışarı gitsin' diyor. Bugünün gerçeğinde böyle bir durum olamaz. Tam tersi de olamaz” şeklindeki sözlerinize yürekten katıldığımızı özellikle ifade etmek istiyorum.

Tarihsel süreç içerisinde varlık fonlarının yapısı ve kuruluş şekilleri farklılaşırken, yatırım stratejileri ve bileşiminde de değişiklikler göze çarpmaktadır. Zira geçmiş yıllarda varlık fonları yatırımlarını büyük ölçüde yurt dışında getirisi yüksek alanlara yönlendirirken, özellikle son yıllarda yurt içine yönelik yatırımlarının arttığı da görülmektedir.

Varlık fonu yatırımlarının sektörel dağılımında da çarpıcı değişiklikler söz konusudur. Şöyle ki; varlık fonlarının yatırımları, alışlagelmiş sektörlerden ziyade özellikle son dönemde biyoteknoloji, yazılım, fintech, veri bilimi, mobilite, e-ticaret ve sağlık gibi alanlara yoğunlaşmaktadır.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Şimdi de ülkemizin varlık fonu deneyimiyle ilgili görüşlerimi paylaşmak istiyorum.

Türkiye Varlık Fonu portföyündeki şirketlerin değerini artırmak, stratejik yatırımları desteklemek, Türk şirketlerinin uluslararası rekabet gücüne yatırımlar yoluyla katkı yapmak, finansal piyasaların iyileşmesi ve derinleşmesini sağlamak amaçlarıyla kurulmuştur.

Bu özellikleriyle Türkiye Varlık Fonu, geleneksel örneklerden farklı olarak stratejik yatırımlara odaklı bir kalkınma fonu özelliği taşımaktadır.

İSO olarak uzun zamandır dile getirdiğimiz bir gerçeğe şimdi dikkat çekmek istiyorum: Bugün bulunduğumuz noktada ülkemizin değişen küresel değer zincirinde kilit oyuncu olabilmek, rekabet gücünü arttırabilmek, yüksek teknoloji ve katma değer odaklı bir üretim yapısına geçebilmek amacıyla yeni bir sanayileşme hamlesi gerçekleştirmek zorunda olduğumuz bir gerçek.

Hiç kuşkusuz ki bu gerçek, yerli kaynakları harekete geçirecek ve ithalat yoğunluğunu azaltacak büyük ölçekli ve stratejik sanayi yatırımlarının hayata geçirilmesini zorunlu kılıyor. Ve bu yatırımların, uzun vadeli ve yüksek miktarda finansmanı gerektirdiği de gayet açık. Ama yurt içi tasarruflarımızın yetersizliği ve finans sistemimizin mevcut geleneksel yapısı, böylesi büyük ölçekli yatırımların genellikle yurt dışından ve döviz cinsi kullanılan krediler ile finanse edilmesine yol açıyor.

Yine bankacılık sektörü ve yoğun kredi ağırlıklı finansal sistemimiz, uzun vadeli ve uygun maliyetli finansman ihtiyacımızı karşılamaya yetmiyor. Başta sermaye piyasaları olmak üzere gerekli finansal derinlik ve çeşitliliği de sağlayamıyoruz.

Diğer taraftan hammadde ve enerji başta olmak üzere dışa bağımlı üretim yapımız, cari açığın da kalıcı bir şekilde düşürülmesini engelliyor.

Bu noktada, Türkiye Varlık Fonu'nun, yapacağı yatırımlar ve atacağı adımlar ile Türk sanayicilerinin nitelikli hedeflere yönelik gelişimine çok önemli katkıları olmasını bekliyoruz.

Bu katkıların neler olabileceğine açıklık getirmek gerekirse; bilindiği üzere Türkiye Varlık Fonu büyük ve güçlü şirketlere yönelik yatırımlarla şirketlerimizi daha da büyütmeyi ve sektöründe bölgesel hatta küresel liderler çıkarmayı hedeflemektedir. Bu gerçekleştirilebilirse, uluslararası platformda Türk şirketlerinin bilinirlik ve güvenilirliği artacak, ticaret hacmi büyüyecektir.

Türkiye Varlık Fonunun, cari açığa önemli katkısı olan sektörlerle yönelik yatırımlarla ülkemizin dışa bağımlılığını azaltması hedeflenmektedir. Böylece sanayicilerimizin yurtiçinde üretilen kaliteli ve ucuz ürünlere ulaşması, maliyetlerini kısarak karlılığını artırması ve maliyet avantajı ile uluslararası pazarlarda rekabetçi hale gelmesi mümkün olacaktır.

Türkiye'de sanayi sektörünün yüksek katma değerli ürün üretimine yönelik yatırımların desteklenmesi gereği bilinmektedir. Türkiye Varlık Fonu'nun, bu konuda sanayi

sektörünün yanında yer almayı hedeflemesi umut vericidir. Varlık Fonumuzun, bu hedefleri doğrultusunda ortaklık yaptığı şirketlerin Ar-Ge kapasitesinde sağlayacağı artışlar, ülkemizde daha yüksek katma değerli ürünler üretme potansiyeli yaratacaktır.

Varlık Fonumuzun sahip olduğu finansal güç ve imkanların, nitelikli üretime yönelik büyük projeler için doğru ve etkin bir şekilde kullanıldığı takdirde, ülkemizin önemli yapısal sorunlarına cevap verebilecek potansiyeli barındırdığına inanıyoruz.

Tüm bu katkıların serbest piyasa kurallarının dışına çıkmadan, özel sektörün önünü açacak, ekonomimizin ve sanayimizin uluslararası rekabet gücünü artıracak, nitelikli ve sürdürülebilir sanayinin gelişimi için sağlanması gerektiğini de düşünüyoruz.

Hep birlikte ülkemizin geleceğine güvenmeliyiz. Bu bağlamda Türkiye Varlık Fonu'nu ülkemiz ekonomisinin geleceğine dair çok güzel hayalleri olan, sanayicilerimizin yüksek teknolojiye dayalı, katma değeri yüksek ürünleri içeren yatırım hedeflerine destek olmaya ve birlikte daha da geliştirmeye davet ediyorum. Bu toplantımızın ilerleyen zamanda karşılıklı samimiyet ve diyalog eşliğinde sonuç odaklı bir işbirliğine evrilmesini diliyorum.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Şimdi, geçtiğimiz bir aylık süre içinde Odamızın gerçekleştirdiği faaliyetleri ve önümüzdeki döneme ilişkin bazı çalışmalarımızı kısaca sizlerle paylaşmak istiyorum.

TOBB Sanayi Odaları Konsey toplantımızı 3 Eylül tarihinde elektronik ortamda gerçekleştirdik. TOBB Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu, sanayi odası başkanlarımız ve konsey üyesi arkadaşlarımızın katılımıyla yaptığımız toplantıda sanayimizin güncel sorunlarını ele aldık.

Enerji ile ilgili konularımızı ele almak üzere 7 Eylül tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcımız Sayın Abdullah Tancan ve çalışma arkadaşları ile Meclis ve Meslek Komitelerimizin katıldığı istişare toplantımızı gerçekleştirdik. Enerji maliyetlerinden bölgesel sorunlara, sanayiciler üzerindeki YEKDEM yükünden enerji verimliliğine kadar tüm konularımızı geniş bir yelpazede ele aldığımız toplantımız Bakanlığımızın detaylı değerlendirmeleri ile oldukça verimli geçti.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız ile piyasa gözetimi ve denetimi ile ilgili konuları ele aldığımız toplantımızı 8 Eylül tarihinde gerçekleştirdik. Metroloji ve Sanayi Ürünleri Güvenliği Genel Müdürü ile Meslek Komitesi Üyelerimizin katıldığı toplantıda konuyla ilgili süreç değerlendirildi ve üyelerimizin soruları yanıtlandı.

İstanbul Sanayi Odası olarak hazırladığımız ve pandemi sürecinde sanayi tesislerimizde gerekli sağlık ve hijyen önlemlerinin alınmasını kapsayan Standardımızın eğitim çalışmalarına sektörler ve OSB'ler özelinde bu dönemde de devam ettik.

Ayrıca, iş sağlığı ve güvenliği alanında ortak projeler yapmak üzere Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İş Sağlığı ve

Güvenliği Genel Müdürlüğü ile güçlü bir işbirliğinin de ilk adımını geçtiğimiz hafta yaptığımız toplantı ile attık. Önümüzdeki dönemde bu alanda yeni çalışmalarını Bakanlığımız ile hazırlayarak hayata geçireceğiz.

Ticaret Bakanlığımız tarafından hazırlanan ve firmalarımızın ihracat pazarlarını geliştirmeyi amaçlayan Kolay İhracat Platformu geçtiğimiz ayın sonunda kullanıma açıldı. Öte yandan, Kolay İhracat Platformunu üyelerimize detaylı bir şekilde tanıtacağımız toplantımızı Bakanlık yetkililerinin de katılımıyla 25 Eylül tarihinde gerçekleştireceğiz.

Birçok sektörümüzü yakından ilgilendiren kamu alımlarında yerli ürün kullanımı konusunda Devlet Malzeme Ofisi(DMO) ile bir süredir yürütmekte olduğumuz çalışmaların sonucu olarak DMO'nun çalışma şeklini üyelerimize anlatacağımız toplantımızı 29 Eylül tarihinde gerçekleştireceğiz. Böylece, üyelerimizle DMO'yu bir raya getirerek alımlarda yerli ürünlerin daha fazla yer almasını sağlamaya çalışacağız.

Geçen ayki meclis toplantımızda değerlendirdiğimiz ve sizlere ulaştırdığımız "Covid-19 ve Yeni Normalde İmalat Sektörleri – Riskler, Fırsatlar ve Yol Haritaları" raporumuzla ilgili olarak önümüzdeki günlerde; Meclis ve Meslek Komitesi Üyelerimiz, Ticaret Bakanlığımız, konu ile ilgili bakanlık temsilcileri ve sektörel derneklerimizin katılacağı toplantılar yaparak raporumuzu sektörler bazında derinlemesine ele alacağız. Bu amaçla raporumuzu sektörel derneklerimize de gönderdiğimizi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sayın Başkan, Değerli Meclis Üyeleri ve Meclisimizin Saygıdeğer Onur Üyeleri,

Sözlerimi burada tamamlarken sizleri bir kez daha saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Misafirimize de tekrar hoş geldiniz diyorum.